CZĘŚĆ XXVIII. № 77. ROK 14. (1843).

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; w Wilnie w xięgarni Glücksberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 23 r. assygn. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

PIĄTEK, $\frac{8}{20}$ PAŹDZIERNIKA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{7}{19}$ *Października.*

W przeszłą Niedzielę, 3 Października J. C. Wysokość Wielki Xiążę Następca Cesarzewicz wrócił z Moskwy do Carskiego Sioła w pożądaném zdrowiu.

W Poniedziałek, 4 b. m. N. Cesarz Jmć przybył z Moskwy do Carskiego Sioła w pożądaném zdrowiu.

— Od Dworu Cesarskiego ogłoszony został szczegółowy Ceremoniał, podług którego w dniu naznaczyć się mającym, odbędzie się chrzest Jego Cesarskiej Wysokości Nowonarodzonego Wielkiego Xięcia Mikołaja Alexandrowicza, w Carskiém Siole.

— Przez Ukaz Cesarski z d. 20 Września, do Kantoru Dworu, mianowana Frejliną N. Cesarzowej Panna Zofia *Bibikow*, córka Jenerał-porucznika Bibikow, Kijowskiego Wojennego Gubernatora i Jenerał-Gubernatora Wołyńskiego i Podolskiego.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu, z d. 1 b. m. mianowane zostały Frejlinami N. Cesarzowej: xiężniczka Barbara *Gorczakow*, hrabianka Zofia *Stroganow*, xiężniczka Agryppina *Obolenskoj*, xiężniczka Natalia *Szczerbatow*, Agryppina *Demidow*, xiężniczka Marya *Chiłkow* i xiężniczka Katarzyna *Trubeckoj*.

— Przez Ukaz Cesarski, za wysługę lat, zostali podniesieni, w liczbie innych, do rangi Radzcy Kollegialnego, Radzcy Dworu: Prezes Wileńskiej Izby Kryminalnej *Dobrowolski*, Wileński Gubernijalny Lustrator *Szantyr*, Lustrator Dóbr Skarbowych w gub. Wołyńskiej *Jerofiejew*, zostający przy Kijowskim Wojennym, Wołyńskim i Podolskim Jenerał-Gubernatorze do poleceń szczególnych Kamer-junker *Lwow*, i Sędzia Łuckiego Sądu powiatowego 7 klassy *Ladow*.

— W liczbie innych podniesiony najłaskawiej został do rangi Radzcy Stanu, Vice-Gubernator Grodzieński, Radzca Kollegialny *Janiewicz-Janiewski*.

— Cesarz Jmć, na najpowinniejsze przedstawienie Oberprokurora Najśw. Rządz. Synodu, i zgodnie z postanowieniem tegoż Synodu, Najwyżej w dniu 7 Sierpnia b. r. rozkazać raczył: uwolnionego na odpoczynek (на покой) Mingrelskiego Metropolitę *Dawida* mianować Zarządzającym Imeretyńską eparchią, pod główném Zwierzchnictwem Grузińsko-Imeretyńskiego Synodalnego Kantoru i Exarchy Gruzyi.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY MIKOŁAJ PIERWSZY

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYJ,

i t. d., i t. d., i t. d.

«Czynimy wiadomo niniejszém, iż w skutek wzajemnej ugody między Nami i N. Cesarzem Jmcią Austryackim, Królem Węgierskim i Czeskim, zobopolni umocowani Nasi zawarli i podpisali w S.-Petersburgu 30 Stycznia (11 Lutego) bieżącego 1843 roku Konwencyą we względzie kommunikacyj pocztowych pomiędzy Państwami Naszemi, która dosłownie brzmi jak następuje:

W imię Przenajświętszej Nierozdzielnej Trójcy.

«Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rossyj, Król Polski i Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski, dla większego rozszerzenia pocztowych stosunków pomiędzy dwoma Cesarstwami i ustanowienia porządniejszej wymiany korrespondencyj między ich Państwami ku pożytkowi handlu i wzajemnych porozumień ich względnych poddanych

postanowili zawrzeć pocztową Konwencyą i w tym celu mianowali swojemi umocowanemi mianowicie:

N. Cesarz Wszech Rossyj, Król Polski,

Teodora *Prianisznikow*, Swojego Radzcę Tajnego, Dyrektora Departamentu Poczt, i S.-Petersburskiego Poczt-Dyrektora, kawalera orderów: Św. Anny 1 klassy, Św. Stanisława 1 klassy, Św. Włodzimierza 3 klassy i Pruskiego Orła Czerwonego 2 klassy z gwiazdą, brylantami ozdobioną,

a Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski,

Barona Ottona *Meysenbug*, Komandora Hessen-Kasselskiego orderu Złotego Lwa, kawalera Królewsko-Sardyńskiego orderu Św. Maurycego i Łazarza i Parmskiego Konstantyńskiego Św. Jerzego, Sprawującego interesa Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim i

Maxymilijana *Loewenthal* Radzcę Cesarskiego w Głównej i Nadwornej Dyrekcyi Poczt Austryackich,

którzy, po wzajemném okazaniu swoich pełnomocnictw, znalezionych w dobrej i należytej formie, postanowili artykuły następujące:

A. *Postanowienia tyczące się poczt lekkich.*

Artykuł I. Kommunikacye pocztowe między Cesarstwami Rossyjskiém i Austryackiém będą się odbywały po traktach: a) przez Kowno, Brześć-Litewski, Krakow i Podgórze, tranzytem przez Królestwo Polskie; b) przez Radziwiłow i Brody; c) przez Nowosielice i Czarnowice.

Jeżeliby z czasem, ze strony zobopolnych Głównych zarządów pocztowych uznano było za potrzebne otworzyć kommunikacye pocztowe w innych kierunkach, to zostawuje się do ich woli za wzajemném zgodzeniem się.

Artykuł II. Korrespondencya między Rossyą i Austryą będzie wzajemnie wymieniana przez kantory pocztowe znajdujące się na zobopolnych granicach obu Cesarstw i Królestwa Polskiego, a mianowicie:

Na trakcie *a* przez kantory Krakowski i Podgórski,

Na trakcie *b* przez Radziwiłowski i Brodzki,

Na trakcie *e* przez Nowosielicki i Czarnowicki.

Artykuł III. Bezpośrednia przesyłka post-pakietów będzie się odbywała: a.) Między Pocztamtem Wiedeńskim a Pocztowemi urzędami w Petersburgu, Moskwie, Radziwiłowie i Odessie; b.) Między Pocztowym Kantorem Podgórskim i Pocztowemi urzędami w Radziwiłowie, Kijowie, Żytomirzu, Odessie, S.-Petersburgu i Moskwie, i e.) Między Czarnowickim i Nowosielickim pocztowemi Kantorami.

Jeżeli z czasem która z władz pocztowych uzna za pożyteczne ustanowić podobną przesyłkę post-pakietów między niektóremi pocztowemi urzędami powyżej nie wymienionemi, w tym razie takowa przesyłka będzie mogła być ustanowiona za zobopolną zgodą obu Zwierzchności pocztowych.

Artykuł IV. Liczba poczt które tygodniowie będą chodziły między dwoma Cesarstwami określa się następnie: a.) Między Wiedniem, Podgórzem, Kownem i Petersburgiem po trzy razy; b.) Między Wiedniem, Podgórzem, Brześciém Litewskim i Moskwą po dwa razy; c.) Między Wiedniem, Brodami, Radziwiłowem i Odessą po trzy razy; e.) Między Czarnowicami i Nowosielicami po dwa razy.

Obie Pocztowe Zwierzchności będą mogły pomnażać liczbę tych Poczt i zmieniać porządek ich odprawiania za wzajemną między sobą ugodą.

Umówiono się że odbierane w Radziwiłowie, Petersburskie, Moskiewskie i Odesskie poczty będą odprawiane do Brodów oddzielnie i nie pożniej jak we dwie godziny po otrzymaniu i że nawzajem poczty odprawiane będą z Brodów do Radziwiłowa tyle razy, ile tego potrzebować będzie wyprawienie poczt z tego ostatniego miasta do Petersburga, Moskwy i Odessy. Tym końcem będą ułożone tablice z oznaczeniem godzin wysyłania Rossyjskiej korrespondencyi z Radziwiłowa do Brodów i Austryackiej z Brodów do Radziwiłowa. Obie pocztowe Zwierzchności wzajemnie zakomunikują sobie takowe tablice.

Artykuł V. Jeżeli z czasem uznano będzie rzeczą podobną urządzić bieg poczt między Rossyą i Królestwem Polskiem w taki sposob, że przesyłka listów między Lwowem i Petersburgiem przyśpieszona zostanie przez skierowanie jej na Tomaszew i Warszawę, Austryacka Zwieczchność pocztowa da swoje zgodzenie się na wyprawianie ich tą drogą, jak skoro takoważ Zwierzchność Rossyjska tego zażąda.

Artykuł VI. Koszta przewozu listów z Podgórza do Krakowa i na powrot, z Brodów do Radziwiłowa i z Czarnowic do Nowosielic tyczyć się mają kassy Pocztowej Austryackiej; wzajemnie kassa Pocztowa Rossyjska bierze na siebie koszta przewozu listów przez Królestwo Polskie, równie jak z Radziwiłowa do Brodów i z Nowosielic do Czarnowic.

Artykuł VII. Rossya będzie oddawała Austryackim pocztom wszystkie podawane na poczty Rossyjskie listy, adresowane do Cesarstwa Austryackiego, do krajów półwyspu Włoskiego, do Grecyi i do wysp morza Srodziemnego i Adryatyckiego. Nadto będą oddawane Austryackim pocztom listy adresowane do pogranicznych Austryi krajów o ile przesyłka ich przez Austryą będzie mogła mieć miejsce z równą prędkością i z mniejszym kosztem.

Ze swej strony Austrya będzie oddawała pocztom Rossyjskim wszystkie adresowane do Rossyi listy, tak podawane na Austryackie poczty, jako i przechodzące z krajów obcych.

Obie Główne pocztowe Zwierzchności uczynią rozporządzenie ku przesyłaniu korrespondencyi rozmaitych prowincyj obu Mocarstw temi traktami, po których ona najprędzej dochodzić będzie miejsc swego przeznaczenia. W tym celu obie Zwieczchności ułożą i udzielą sobie wzajemnie tablice biegu względnych poczt swoich. Zgodnie z tém prawidłem zalecono będzie od Zwierzchności pocztowej Rossyjskiej odprawiać:

a.) Na Radziwiłow i Brody:

1.) Całą Rossyjską korrespondencyą do części Węgier i do wschodniej i północnej części Galicyi.

2.) Korrespondencyą gubernij: Wołyńskiej, Podolskiej, Kijowskiej, części Czernihowskiej, Połtawskiej, Obwodu Bessarabskiego i gubernij Noworossyjskich, adresowaną do wszystkich prowincyj Cesarstwa Austryackiego i do krajów obcych, do których droga idzie przez Austryą.

b.) Na Nowosielice i Czernowice:

Korrespondencyą Bessarabii i gubernij Noworossyjskich adresowaną do Transylwanii i części Bukowiny.

c.) Tranzytem przez Królestwo Polskie:

1.) Na Kowno i Podgórze,

Korrespondencyą Finlandyi, północnych i nad-Baltyckich gubernij, tudzież gubernij: Petersburskiej, Nowgorodzkiej, Pskowskiej, Witebskiej i Wileńskiej, do wszystkich wyżej nie wymienionych prowincij Austryackich i do krajów obcych do których Państwo Austryackie służy za tranzyt.

2.) Do Brześcia Litewskiego i Podgórza korrespondencyą Moskiewskiej i Zamoskiewskich gubernij tudzież korrespondencyą gubernij Smoleńskiej, Mohylewskiej, części Czernihowskiej, Mińskiej i Grodzieńskiej do wszystkich Austryackich prowincyj powyżej nie wymienionych i do krajów obcych, do których droga idzie przez Austryą.

Od Austryackiej pocztowej Zwierzchności będzie zalecono odprawiać:

a.) Na Brody i Radziwiłow:

1.) Korrespondencyą części Węgier i wschodniej oraz północnej części Galicyi do całej Rossyi.

2.) Korrespondencyą innych prowincyj Austryackich i obcych krajów do gubernij: Wołyńskiej, Podolskiej, Kijowskiej, części Czernihowskiej, do Połtawskiej, do Bessarabii i gubernij Noworossyjskich.

b.) Na Czarnowice i Nowosielice:

Korrespondencyą Transylwanii i części Bukowiny do Bessarabii i gubernij Noworossyjskich.

c.) Tranzytem przez Królestwo Polskie.

1.) Na Podgórze i Kowno:

Korrespondencyą wszelkich niewymienionych powyżej Austryackich prowincyj i krajów obcych do północnych gubernij Cesarstwa Rossyjskiego i do gubernij: Wileńskiej, Witebskiej, Pskowskiej, Nowgorodskiej i nad-Baltyckich.

2.) Na Podgórze i Brześć Litewski:

Korrespondencyą wszystkich wyżej niewymienionych prowincyj Państwa Austryackiego i obcych krajów do gubernij Grodzieńskiej, części Czernihowskiej, gubernii Mińskiej, Mohylewskiej, Smoleńskiej, Moskiewskiej i do wszystkich Zamoskiewskich. *(Dok. nast.)*

Odessa 21 Września. Wczora, 20 Września, w 10 minut po 11 godzinie z rana, dało się tu czuć lekkie trzęsienie ziemi. Uderzenie było tak słabe i krótkotrwałe (około 3 sekund) że tylko w wyższych piętrach wyraźnie je zauważano, mianowicie na bulwarze. Kierunek jego był jak się zdaje z Północy-Zachodu.

Warszawa.

Z powodu szczęśliwego narodzenia się Jego Cesarzewiczowskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Mikołaja Alexandrowicza, Najjaśniejszy Pan, w czasie ostatniego swego pobytu w Warszawie, Najłaskawiej przeznaczyć raczył 3,000 rubli srebrem na szpitale Cywilne w Warszawie. Nadto, J. C. Mość rozkazać raczył, iżby kwota rubli srebrem 30,000 rozdzieloną była pomiędzy ubogich.

— Najjaśniejszy Pan, w skutek przedstawienia J. O. Xięcia Namiestnika Krolestwa, Najłaskawiej przeznaczyć raczył Obywatelom miasta Kłobucka, przez pożar zniszczonym, oprócz ulg udzielonych im poprzednie przez Jego Xiążęcą Mość, jednorazowe wsparcie, w kwocie r. sr. 2,500.

— Rada Administracyjna Królestwa, w dalszem ciągu postanowienia swego daty 17 (29) Grudnia 1835 roku i późniejszych, cofających konfiskatę majątku osób karze tej nieulegających, oraz na przedstawienie Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuje:

Art. 1. Roman Lisicki, podoficer wojsk Cesarsko-Rossyjskich, postanowieniem Rady Administracyjnej Królestwa, z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1835 roku, № 25,406, na karę konfiskaty majątku skazany, który po uśmierzeniu rewolucji nie wydalał się z wojskiem rewolucyjném za granice kraju, ale obecnie służy w wojsku Cesarsko-Rossyjskiem, ma być wykreślony z listy wychodców i konfiskata jego majątku z wszelkiemi skutkami cofnięta.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw umieszczone, Kommissji Rządowej Sprawiedliwości, oraz Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu, w czém do której należy poleca.»

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 6 Października. J. C. Wysokość Wielki Xiążę *Michał* Rossyjski udał się 3 b. m. do pałacu Windsor i u wielkiego wejścia był przyjęty przez J. K. W. Xięcia Alberta, Lorda Szambelana i Lorda Intendenta; hrabia Delawarr i hrabia Liverpool zaprowadzili J. C. Wysokość przed Królowę. Wieczorem była uczta u Królowej w sali Waterloo, na której znajdowali się też Sir Robert Peel i Xiążę Wellington.

— Na Radzie Tajnej, mianej w Windsor 2 b. m. Parlament został odroczony od 19 Października do 14 Listopada.

— Donieśliśmy już że od kilku czasy naprożno oczekiwano w Alexandryi poczty Wschodnio-indyjskiej; teraz otrzymano wiadomość, że statek parowy *Memnon*, wiozący tę pocztę, zatonął u przylądka Guadelfous na brzegach Afryki. Podróżni i ekwipaż uratowali się, ale poczta i wszystkie rzeczy wraz ze statkiem zginęły.

— Na uczcie danej dla Espartero przez miasto Londyn, xiążę Wellington, lubo zaproszony, nie znajdował się. Je-

nerał Nogueras był na niej, ale imię jego nie figurowało na liście proszonych gości.

— Przed kilku dniami, podczas kiedy urzędnik pocztowy kantoru Huddersfield w Londynie przykładał stępel do odebranego listu, list ten, napełniony, jak się pokazało, saletranem srebra, wystrzelił. Gazeta *Ssandard* czyni uwagę, iż gdyby się to zdarzyło w post-pakiecie, szkody byłyby bardzo znaczne, albowiem taż poczta przywiozła wielką ilość biletów bankowych.

— Jedném z groźnych dla obecnego Gabinetu stowarzyszeń jest tak nazwana *Liga* przeciw prawom o cle od zboża, dowodzona przez P. Cobden. Pomijając dotychczasowe środki w drodze poetycyj czyli prośby, przywodzca zamierza skłonić Królowę do rozwiązania Parlamentu i nakazania nowych wyborów, przyjaźnych tej sprawie. Na zgromadzeniu tego niebezpiecznego stowarzyszenia, dla otrzymania większości na nowych wyborach, uchwalono złożyć summę 100,000 funt. st. (dwa miljony 500,000 franków) której główném użyciem będzie umieszczanie we wszystkich gazetach artykułów w duchu stowarzyszenia; nadto całe państwo będzie podzielone na okręgi i każdy ma mieć swego mowcę, wybranego z pomiędzy najzdolniejszych ludzi.

Paryż 5 Października. J. K. W. Hrabia Syrakuzy, brat Króla Jmci Neapolitańskiego przybył 27 Września z Paryża do Marsylii, gdzie miał się zabrać na okręt i odpłynąć do Neapolu.

— Kommisarze Policyi wszystkich kwartałów Paryża i policya tajna są w ciągłém poszukiwaniu towarzystw Kommunistów znajdujących się w stolicy. Znowu uwięziono 20 osob; niewiadomo jeszcze czy sprawa ta będzie wytoczona przed izbę Parów czy przed sąd Kryminalny zwyczajny.

— Oppozycya przeciw warowniom Paryskim, na które wszystkie, jakkolwiek rozrożnione stromnictwa, zgodnie powstają, sprawia niemałą nieprzyjemność Gabinetowi, tym więcej iż zamierzał rzeczywiście na przyszłej sessyi izby Deputowanych prosić o kredyt szczególny na uzbrojenie fortów. Deklamacye stronnictw przeciwnych mogą nietylko rozprawy zajątrzyć, ale i sam skutek ich uczynić wątpliwym.

Grecya. *Ateny 22 Września.* Zupełna spokojność panuje w stolicy i na wszystkich punktach Królestwa. 16 b. m. Król Jmć z Królową i Xiężniczką Oldenburgską przejeżdżał się po stolicy w otwartym powozie bez żadnej eskorty i był przyjęty wszędzie najżywszemi oznakami przywiązania ludu.

Berlin. Ważne przedsięwzięcie budowania drogi żelaznej z Berlina do Hamburga, ma nakoniec przyjść do skutku. Mianowany już w tym celu został komitet bndowniczy i wyznaczeni inżynierowie.

Haga 30 Września. Wczora Druga izba Stanów Powszechnych przyjęła 33 głosami przeciw 24 pierwszy rozdział budżetu wydatków ale drugi rozdział został odrzucony dziś 22 głosami przeciw 23.

— Od 12 Sierpnia ani jeden okręt nie przybył tu z połowu śledzi, co dotąd nigdy się nie zdarzyło. Dotychczasowy zapas jest już wyczerpany i od pięciu tygodni Hollandya zostaje bez tego towaru; nigdy połów nie był tak nieszczęśliwy jak tego roku; rachują że wyniesie niewięcej nad szostą część zwyczajnego.

— Podług ostatnich nowin z Jawy, w nocy na 6 Stycznia miało miejsce na wyspie Nias gwałtowne trzęsienie ziemi, trwające dziewięć minut bez przerwy. Wiele domow zapadło i przywaliło mieszkańców; góra Horeff osunęła się i zasypała mieszkania. W tymże czasie zburzone morze wyrzuciło kilka statków rządowych na ląd o kilkaset krobów od miejsc, gdzie stały na kotwicy.

Hiszpanija. Depesze telegraficzne, dochodzące do 4 Października, zgadzają się w wiadomościach o wyborach po różnych punktach dokonanych, iż te są pomyślne tymczasowemu Rządowi. 3 b. m. Prim wszedł do Figuières z 5000 piechoty, 300 koni i 6 działami i był przyjęty z zapałem.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 7 Października. Lord Namiestnik Irlandyi hrabia Grey niespodzianie wyjechał ztąd do Dublinu. — Zdrowie byłego pierwszego Ministra, który dokonał za swego urzędowania ostatnią reformę Parlamentową, daje powod do obawy. 80 letni Lord, niecierpiąc żadnej choroby, wyraznie upada na siłach i lekarze nie mają nadziei uchowania go długo przy życiu. Cała rodzina szlach. hrabi zebrana jest w jego rezydencyi w Howick. — Ostatnie wiadomości z Przylądka Dobrej Nadziei są niepomyślne. Nie tylko boersowie w Cap Natal na nowo się buntować zaczęli, ale i pokolenia pograniczne dzikich Kafrów okazują nieprzyjaźne przeciw anglikom zamiary. Ostatnimi czasy zabrali pogranicznym osadnikom trzody i dwoch z nich zabili. Siła zbrojna angielska na tym punkcie jest zbyt niedostateczna. — Gazety francuzkie ogłaszają następną depeszę telegraficzną o poczcie Wschodnioindyjskiej:

Malta, 1 Października. «W tej chwili przybywa tu statek parowy *Oriental* ale bez poczty indyjskiej, która i tą razą nie była przyszła do Alexandryi w dniu wyjścia statku. *Oriental* odpływa jutro do Anglii, dokąd wiezie osoby uratowane z rozbitego statku *Memnon* i pułkownika Malcolm który przywozi traktat ratyfikowany przez Cesarza Chińskiego. Ratyfikacye wymienione zostały 23 Czerwca na wyspie Hong-Kong. — Ogłoszona została 4 b. m. proklamacya Królowej tycząca się Rebekkaitów w Xięztwie Wallii. Wzywa ona wszystkich wiernych poddanych do wspierania w poszukiwaniu i karceniu nadużyć sędziów pokoju, szeryfow i viceszeryfów. Nagroda 500 funtów sterlingów przyrzeczona jest każdemu kto przyłoży się do odkrycia i wydania w ręce sprawiedliwości którego zpodpalaczy lub burzycieli dopuszczających się przestępstw przeciw osobom lub własności, a 50 funt. za wydanie winnych popełnienia dalszych bezprawi. Siła proklamacyi rozciąga się na trzy południowe hrabstwa: Pembroke, Cardigan i Carmarthen w Xięztwie

Wallii. — Tymczasem, podług Times, Rebekka z córkami ukazała się w samym Londynie i po uprzedniém zapowiedzeniu strażnikowi rogatki Gower-Street, New Road, rogatka ta była zniesiona jednej z ostatnich nocy. — Sekretarz Wydziału Wojny uorganizował z weteranów pensyonowanych od Skarbu brygadę od 5000 ludzi, którzy, dla utrzymania porządku, rozdzieleni będą po okręgach uległych akcyzie. Trzecia część tego oddaiału obrócona zostanie na Konstablów. Obiecują sobie najpomyślniejsze skutki z tego rozporządzenia ku zachowaniu spokojności publicznej — Podług listów z Alexandryi, strata statku pocztowego parowego *Memnon* powinna być przypisana niedbalstwu kapitana.

Paryż 7 Października. Podług korrespondencyi Journal de Francfort marszałek Soult miał wyraźnie oświadczyć chęć opuszczenia Ministerstwa przed otwarciem izb i że inni członkowie Gabinetu uważają go już jako nienależącego do składu Ministerstwa — Hrabia Ney mianowany został Sprawującym interesa w Brezylii — Inżynier górniczy P. Garella i inżynier dróg kommunikacyj P. Courtines, otrzymali polecenia udania się do Ameryki środkowej dla sporządzenia na miejscu projektu kanału mającego przez przesmyk Panamy połączyć dwa Oceany: Atlantycki i Spokojny.

Wiedeń. Piszą w Gazecie Powszechnej Niemieckiej, «hrabia de Sambuy, minister Sardyński przy tutejszym Dworze, prosił urzędowie dla Xiążęcia Jmci Eugeniusza-Emmanuela de Savoie Carignan o rękę J. C. W. Arcyxiężniczki Maryi-Karoliny, córki J. C. W. Arcyxięcia Reynera, Vice Króla Włoskiego. Zaręczyny mają mieć miejsce w przyszłym miesiącu.

Hiszpanija. W Madrycie Rząd odkrył nowy spisek który miał wybuchnąć 25 Września i zacząć się od podpalenia stolicy z kilku stron przeciwnych i uderzenia na gwałt we wszystkie dzwony. Uprzedzony Rząd przedsięwziął dzielne środki. Jenerałowie Concha i Narvaez przywołali wojsko do broni, które stanęło biwakami na ulicach; osadzono kościoły i u wszystkich dzwonów odjęto serca. Przez dwie nocy 25 i 26 Września siła zbrojna obozowała na ulicach; tego ostatniego dnia wróciły wojska do koszar. Wiele osób uwięziono i odkryto składy broni — Nowiny z Katalonii i Aragonii są pomyślne; Reuss poddał się Rządowi tymczasowemu; Figuieres trzyma się przeciw buntownikom. Powstanie prawie już zniszczone w Barcelonie koncentruje się dziś w twierdzy Girone, gdzie Ametler zamknął się ze 4,000 ludzi, i którą Prim ścisle oblega. Powstanie w Saragossie zdaje się wygasać jednoczasowie z Barcelońskiém — Depesze telegr. dochodzą do 6 Października i zawsze nowiny o wyborach do kortezów przyjaźne są Rządowi tymczasowemu czyli stronnictwu Parlamentowemu. 3 b. m. Stan rzeczy w Saragossie był jednakowy; między powstańcami i wojskami blokującemi to miasto, nie było nowego spotkania.

Bolonia 24 Września. Rząd okolnikiem obwieszcza mieszkańców, iż dzięki przedsięwziętym dzielnym środkom knowania zlemyślących wszędzie zostały zniweczone, większa ich część jest w ręku Sprawiedliwości i wszystkie Rządy Włoskie zgodnie działają ku zapobieżeniu dalszym zamachom tych, którym się udało ujść przed surowością prawa.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

ROZMAITOŚCI.

OJCIEC MACIEJ,

APOSTOŁ WSTRZEMIĘŹLIWOŚCI (*).

Czytamy w *Journal des Débats*: Jest w tej chwili w Anglji człowiek, skromny ksiądz irlandzki, który w łonie klas popularnych dokonał prawdziwéj zmiany, i pewien rodzaj moralnego odnowienia; chcemy tu mówić o ojcu Mathew, powszechnie znanym pod nazwą apostoła wstrzemięźliwości. Skutki jakich dopiął ojciec Mathew, nie mają może ani tego blasku, ani takich proporcji, ani tej ważności co skutki, które sprawił znany ziomek jego O'Connel; ale z drugiej strony, nie są one mniéj godnemi uwagi i winny zapewnić temu prostemu słudze Boga wdzięczność wszystkich przyjaciół ludzkości. Już 5 miljonów irlandczyków zaciągnęło się pod sztandar zupełnej wstrzemięźliwości, a w tej chwili ta niezmierna i spokojna armja pijących wodę, zbiera się we wszystkich wielkich miastach Anglji, na odgłos swego naczelnika, swego apostoła.

Pierwotnej myśli o towarzystwach zupełnej wstrzemięźliwości, nie powziął ten, w którym się ona nakoniec uosobiła. Towarzystwa wstrzemięźliwości już dawniej istniały w Anglji, Ameryce, Niemczech, w większej części krajów protestanckich. Dyssydenci pierwsi w takim filozoficzném i filantropijném przedsięwzięciu, równie jak i w zamiarze emancypacji czarnych, pomyślili o zamiarze umiarkowania niewstrzemięźliwości i kilku kwakrów niezawisłych i anabaptistów, sprobowali najprzód założyć w Corku, w Irlandji, towarzystwo na zasadzie zupełnej wstrzemięźliwości od wszelkich rozpalających trunków. Zamiar ich nie powiódł się, i w tedy dopiéro wezwali oni pomocy ojca Mathew, żywo go nakłaniając do próbowania tego co sami dopiąć nie mogli. Ojciec Mathew, człowiek spokojny i skromny, nie miał żadnej ochoty do awanturniczych przedsięwzięć, i wątpił wtedy o skutku swoich opowiadań. Długi czas opierał się i z małą jedynie nadzieją rozpoczął swe dzieło. Liczył na utworzenie towarzystwa najwięcej z kilkuset indywidnów złożonego. Pierwsze publiczne zgromadzenie odbył w roku 1838. W krótce *teetotallers*, tak nazwa-

(*) Duchowny, znany pod tém nazwaniem w Irlandyi i Anglii, należy do najznakomitszych osób spółczesnych przez wielki wpływ jaki w tej chwili wywiera w swojej ojczyznie odznaczający się tém głównie iż nic niema wspólnego z polityką. Bierzemy tu z Journal des Débats ciekawy rys życia i prac tego męża, którýsmy znaleźli w przekładzie w Gazecie Warszawskiej.

ni przez zepsucie ortografji uświęcone zwyczajem, rozszerzyli się po całej Irlandji, i z najodleglejszych punktów tysiące indywiduów, mężczyzn, kobiet, dzieci, przybywało do Corku składać przyrzeczenie lub ślub w ręce ojca Mathew. Wtedy wezwano ojca Mathew, aby przebiegał wszystkie hrabstwa; lud bowiem w nim tylko pokładał zaufanie, a pijacy aby się nawrócić, powiadali: «Wolemy nawet odbyć stu milową drogę dla odebrania jego błogosławieństwa.» Ojciec Mathew długi czas opierał się temu wezwaniu, przytaczając powody tchnące wprawdzie duchem praktycznym i doświadczonym jego kościoła, i świadczące o głębokiej znajomości serca ludzkiego; mówił wprawdzie, że trudy pieszej podróży mogły jedynie silne sprawić na umyśle wrażenie i wykształcić wolę. Dozwalał więc przez lat kilka aby neofici przybywali do niego ze wszystkich krańców Irlandji; był to rodzaj pielgrzymki, a słowa «iść do Corku» *(going to Cork)* stały się przysłowiem. Poźniej jednak ojciec Mathew musiał uledz, w interesie samej sprawy wstrzemięźliwości, ogólnym naleganiom i rozpoczął rodzaj misji apostolskich. Wszędzie lud szedł gromadami za jego krokami, a dziś, jak powiedzieliśmy, *teetotalizm* liczy w Irlandji 5 miljonów zwolenników.

Ojciec Mathew chciał dokonywać w Anglji dzieło, z takiém powodzeniem rozpoczęte w rodzinnym kraju. Zwiedził hrabstwa północne, lecz nie przybywał do Londynu, i dopiéro w zeszłym miesiącu rozpoczął wojnę krzyżowę w metropolji. Ojciec Mathew, w charakterze irlandczyka i księdza katolickiego, nie mógł spodziewać się w Anglji tak pełnego uniesienia przyjęcia, umysłów dobrze usposobionych i tak czynnej pomocy jak w swej ojczyznie. Miał on tam spotkać lud protestancki głęboko rozumujący, a zwyczaje angielskie zupełnie różne od zwyczajów irlandzkich, nie mogły mu wróżyć równych żywiołów powodzenia. Wszakże wspomnieć winniśmy że przeszkody jakie napotykał misjonarz wstrzemięźliwości, pochodziły nadewszystko ze strony klas pospolitych, i że wyższe klassy i oświecone, jakkolwiek w ogóle protestanckie, przyjęły go z szacunkiem i sympatją, Okoliczność ta nie jest obojętną w Anglji, gdzie *pedigree*, t. j. drzewo genealogiczne pielęgnowane jest z nadzwyczajném staraniem, nawet przez osoby mające najdemokratyczniejsze pretensje, i gdzie utrzymują że domowi Brunświckiemu dali początek Akcyuszowie starożytnego Rzymu, i dla tego to powiadano, że ojciec Mathew pochodzi z najstarożytniejszej rodziny. Mathewowie, z zamku Thomas Town, w hrabstwie Tipperary, pierwiastkowo pochodzą z kraju Gallów i ich *pedigree* sięga Gwaythvoeda króla Kardygi, którego szczepem był Dawid Mathew, chorąży w wojsku króla Edwarda IV, którego grobowiec istnieje dotąd w katedrze w Llandaff. Nie przechodząc gałęziami długiego ogniwa genealogicznego tego domu, przystępujemy do Franciszka Mathew, który mianowany hrabią Llandaff, umarł w r. 1806 zostawując w Irlandji przeszło miljon dochodu synowi swojemu. Ten wielki majątek znacznie uszczuplony rozrzutnością drugiego hrabi, przeszedł w roku 1833 na jego siostrę lady Elizę Mathew, zmarłą roku przeszłego, która zapisała swój majątek jakiemuś francuzowi spokrewnionemu z jedną z największych rodzin w Irlandii.

Ojciec Mathew nie był obcym w towarzystwie angielskiem. Należał do arystokracji przez swe urodzenie, do ludu przez swe prace. Jakoż widziemy go w Londynie przedmiotem powszechnej uwagi. Ministrowie oddają hołd w parlamencie czystości jego charakteru, lord major londyńskiego City, publicznie zachęca go do opowiadań; najznakomitsze w uczonym świecie osoby odwiedzają go, a w ich liczbie znajdujemy panią Norton, jednę z najsławniejszych poetów tegoczesnej Anglji i pana Samuela Rogers, bankiera, autora *Pleasures of Memory*. — Prassa nawet protestancku oprócz kilku wyjątków, przyjmuje go z poszanowaniem, i widziemy niejednokrotnie ojca Mathew dziękującego dziennikom londyńskim za niesioną mu pomoc i proszącego o trzykrotny poklask dla dziennika *Times*. Członkowie klassy szlachetnej ubiegają się o zaszczyt mieć go u swego stołu; inni, jak np. lord Stanhope, publicznie zostają jego patronami i towarzyszą mu na jego naukach. Interesującem jest poznanie kilku wycieczek ojca Mathew w Londynie lub jego okolicach; lecz powiedzmy naprzód w jaki sposób i jakie dopełnić należy formalności, aby zostać *teetotallerem*. Forma deklaracji brzmi jak następuje: «Przyrzekam wstrzymać się od wszelkiego rozpalającego napoju, chyba że użycie go zaleci mi lekarz, i przyczyniać się wszelkiemi sposobami które będą w mojej mocy, do przeszkadzania niewstrzemięźliwości innych.» Chcący zostać *teetotalerem;* przyklęka przed ojcem Mathew i wymawia deklaracją: apostoł wstrzemięźliwości udziela mu błogosławińśtwa, mówiąc: «Niech ci Bóg błogosławi i użycza siły do dotrzymania twej obietnicy! Następnie daje mu medal, wartości jednego szylinga, i kartę *teetotallera*, kosztującą jeden pens. Przeciwnicy ojca Mathew, to jest dystylatorowie wódek i piwowarowie, usiłowali wmówić, że to rozdawanie medalów jest spekulacją. Wszyscy jednak oddali sprawiedliwość temu interesownemu oskarżeniu. Faktem jest, że towarzystwa *teetotalerów* mają więcej wydatków jak dochodów. Ojciec Mathew długi czas darmo rozdawał medale, tak dalece, że raz zadłużył się na 5000 f. st. Teraz jeszcze daje częstokroć po szylingu dzieciom, które przychodzą po *pledge*. Wiadomo że kilka razy nieprzyjął darów zbyt znacznych, i z resztą bardzo łatwo mógłby dostać pieniędzy ileby ich tylko zapragnął; kwakrowie, mówił niedawno, dostarczyliby mu 50,000 f. st. za najpierwszém żądaniem. *(Dok. nast.)*

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 7-го Октября 1843. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.